

**Obywatel
w centrum działań
e-administracji
w Unii Europejskiej**

**Citizen-centric
e-Government
in the
European Union**

REDAKCJA / EDITED BY

Sławomir Dudzik · Inga Kawka · Renata Śliwa

Krakow Jean Monnet Research Papers

**Obywatel Citizen-centric
w centrum działań e-Government
e-administracji in the
w Unii Europejskiej European Union**

Krakow Jean Monnet Research Papers

2

**Obywatel Citizen-centric
w centrum działań e-Government
e-administracji in the
w Unii Europejskiej European Union**

REDAKCJA / EDITED BY

Sławomir Dudzik • Inga Kawka • Renata Śliwa

Kraków 2023

Sławomir Dudzik
Uniwersytet Jagielloński, Kraków
✉ s.dudzik@uj.edu.pl

Inga Kawka
Uniwersytet Jagielloński, Kraków
✉ inga.kawka@uj.edu.pl

Renata Śliwa
Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN, Kraków
✉ renata.sliwa@up.krakow.pl

© Copyright by individual authors, 2023

Recenzja: dr hab. Grzegorz Krawiec, prof. UP

Opracowanie redakcyjne: Joanna Cieślik, Anna Sekułowicz

Projekt okładki: Marta Jaszczuk

ISBN 978-83-8138-889-4
<https://doi.org/10.127979788381388894>

Publikacja dofinansowana przez Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz
Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

With the support of Jean Monnet Activities within ERASMUS+ Programme of the European Union.

Wsparcie Komisji Europejskiej dla produkcji tej publikacji nie stanowi poparcia dla treści, które odzwierciedlają jedynie poglądy autorów, a Komisja nie może zostać pociągnięta do odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie informacji w niej zawartych.

WYDAWNICTWO KSIĘGARNIA AKADEMICKA
ul. św. Anny 6, 31-008 Kraków
tel.: 12 421-13-87; 12 431-27-43
e-mail: publishing@akademicka.pl

Księgarnia internetowa: akademicka.pl

SPIS TREŚCI | TABLE OF CONTENTS

Słowo wstępne.....	7
--------------------	---

CZĘŚĆ I

**PRAWA PODSTAWOWE OBYWATELI
I WARTOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ
A ROZWÓJ E-ADMINISTRACJI**

PART I

**FUNDAMENTAL RIGHTS OF CITIZENS
AND VALUES OF THE EUROPEAN UNION
IN RELATION TO THE DEVELOPMENT OF
E-GOVERNMENT**

PIOTR RUCZKOWSKI

Aksjologia e-administracji – w kierunku administracji inkluzywnej	15
---	----

ONDREJ MITAL

Democratization of Social Media Usage through Social Media Policies.....	29
--	----

JAKUB KOZŁOWSKI

Ochrona praw podstawowych w przypadku stosowania sztucznej inteligencji przez administrację publiczną w Unii Europejskiej.....	51
---	----

TOMASZ PODLEŚNY

E-administracja a prawa podstawowe w zakresie dostępu do informacji publicznej.....	65
---	----

RENATA ŚLIWA

Stakeholder Engagement in Government Regulatory Initiatives	79
---	----

CZĘŚĆ II

**OBYWATEL W CENTRUM CYFRYZACJI
POLSKIEJ ADMINISTRACJI**

PART II

**CITIZEN-CENTRIC DIGITISATION
OF THE POLISH ADMINISTRATION**

MARTA GRABOWSKA

Koncepcja jednolitego portalu e-Government dla obywatela w Polsce.....	101
--	-----

AGNIESZKA ZIÓŁKOWSKA

Wrażliwość społeczna władzy w kontekście dostępności cyfrowej administracji publicznej	119
---	-----

MARCIN ADAMCZYK

Rola i zadania inspektora ochrony danych osobowych przy wdrażaniu e-administracji w jednostkach samorządu terytorialnego	141
---	-----

MONIKA KAWCZYŃSKA

Legal Aspects of Telemedicine in Poland and Challenges in Times of Pandemic..... 157

Część III

ZORIENTOWANA NA OBYWATELA

CYFROWA ADMINISTRACJA PUBLICZNA

Z PERSPEKTYWY PRAWA UNII

EUROPEJSKIEJ

PART III

CITIZEN-ORIENTED DIGITAL

PUBLIC ADMINISTRATION FROM

THE PERSPECTIVE OF EUROPEAN

UNION LAW

INGA KAWKA

Kompetencje Unii Europejskiej w zakresie cyfryzacji administracji publicznej państw członkowskich 179

ALESSIO BARTOLACELLI

Observations on the European Requirements for the Constitution of a Company (Art. 10 Codified Directive) 201

JACEK JAŚKIEWICZ, TOMASZ GRZYBOWSKI

E-formalizm. Uwagi na marginesie formalizacji i cyfryzacji procedur wdrożeniowych polityki rozwoju 223

ALEKSANDRA SOŁTYSIŃSKA

Digitalisation of Criminal Justice 239

Część IV

CYFRYZACJA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

Z KORZYŚCIĄ DLA OBYWATELI

W KRAJACH PARTNERSKICH UNII

EUROPEJSKIEJ

PART IV

DIGITISATION OF PUBLIC

ADMINISTRATION FOR THE BENEFIT

OF CITIZENS IN THE EUROPEAN UNION'S

PARTNER COUNTRIES

MIOMIRA KOSTIĆ

Development of e-Government in the Context of Digital Skills and Digital Education toward the Phenomenon of Literacy/Illiteracy..... 257

ANNA RUDNIEVA, YULIIA MALOVANA

The Image of Ukraine in the International Arena in the Minds of the Current Processes of Digital Transformation and e-Government 271

JULIA VOLKOVA

The Impact of Digitalization on the Development of Public Administration Services and the Improvement of Procedures for Judicial Consideration of the Administrative Cases 291

SŁOWO WSTĘPNE

Celem Unii Europejskiej jest osiągnięcie do 2030 r. świadczenia w pełni on-line kluczowych usług publicznych¹. Instytucje UE koncentrują się nie tylko na przemianach technologicznych w tym obszarze, ale również na ochronie praw podstawowych w środowisku cyfrowym, e-demokracji, włączeniu cyfrowym przez powszechny dostęp do internetu, wzmacnianiu umiejętności cyfrowych, rozpowszechnianiu cyfrowych usług publicznych i uczciwym oraz bezpiecznym środowisku internetowym. W obliczu cyfryzacji administracji powstaje również bezprecedensowa możliwość szerszego włączania obywateli w demokratyczne procesy współtworzenia regulacji na szczeblu lokalnym i centralnym.

Ukierunkowanie cyfrowej transformacji administracji w UE na obywateli dobitnie wybrzmiewa także w unijnej *Deklaracji praw i zasad cyfrowych w cyfrowej dekadzie* proklamowanej przez Parlament Europejski, Radę i Komisję 23 stycznia 2023 r.² Deklaracja zawiera zasady rządzące transformacją cyfrową Europy, które mają gwarantować wykorzystanie nowych technologii i wynikających z nich udogodnień cyfrowych dla dobra człowieka. Zgodnie z *Deklaracją*, celem cyfryzacji UE jest m.in.: wspieranie solidarności i włączenia społecznego, zapewnienie łatwego dostępu do cyfrowych usług publicznych on-line, wspieranie udziału obywateli w cyfrowej przestrzeni publicznej, zwiększanie bezpieczeństwa, ochrony obywateli UE i ich upodmiotowienia w środowisku cyfrowym czy promowanie zrównoważonego rozwoju.

Pierwszoplanowy charakter zagadnień dotyczących miejsca obywatela jako podmiotu przemian dokonujących się wskutek transformacji cyfrowej działań administracji publicznej stał się powodem zorganizowania drugiej konferencji z zakresu elektronicznej administracji publicznej w państwach członkowskich UE i krajach partnerskich. Jej organizatorem była Katedra Prawa Europejskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie we współpracy z Instytutem Prawa, Ekonomii i Administracji Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Konferencja o nazwie „Obywatel w centrum

¹ Komisja Europejska, *Cyfrowy kompas na 2030 r.: europejska droga w cyfrowej dekadzie*, Bruksela, 9.03.2021 r., COM(2021) 118 final, s. 2-3.

² *Europejska deklaracja praw i zasad cyfrowych w cyfrowej dekadzie*, Dz.Urz. UE 2016, C 23, s. 1-7.

działań e-administracji w Unii Europejskiej” miała miejsce w dniach 8-9 czerwca 2022 r. Okazała się platformą wymiany myśli i doświadczeń, a także stworzyła grunt pod rozwój dalszych działań na styku badań akademickich oraz praktyki prawniczej, ekonomicznej i obywatelskiej. Wśród uczestników i prelegentów wystąpili przedstawiciele instytucji UE, sądów, uczelni zagranicznych z Włoch, Ukrainy, Uzbekistanu, Mołdawii, Słowacji, Albanii, Serbii, Gruzji, Czech i Bułgarii oraz 17 polskich ośrodków naukowych. Konferencja obfitowała w ożywioną wymianę idei i doświadczeń, których obraz oddają prezentowane w niniejszej książce opracowania. Monografia przygotowana została w ramach prowadzonego przez Katedrę Prawa Europejskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego projektu Jean Monnet Module „E-administracja – europejskie wyzwania dla administracji publicznej w państwach członkowskich UE i krajach partnerskich/eGovEU+”. Prace projektowe koordynowane przez profesora Sławomira Dudzika i dr hab. Ingę Kawkę służą m.in. pogłębianiu wiedzy oraz umacnianiu świadomości na temat możliwości, zagrożeń i wyzwań stojących przed e-administracją w Europie wśród naukowców, studentów i praktyków.

Monografia koncentruje się na cyfryzacji administracji publicznej w wymiarze prawnym, społecznym, politycznym oraz ekonomicznym, co nadaje prezentowanym analizom waloru interdyscyplinarności i pozwala wyeksponować elementy niewidoczne w innych podejściach badawczych. Książka ta stanowi próbę zaprezentowania wielowymiarowego podejścia do wciąż dynamicznych i złożonych zagadnień cyfryzacji sektora publicznego z perspektywy obywatela.

Rozważania rozpoczynają odniesienia do prawa regulującego e-administrację jako cechującego się relewantnością aksjologiczną – obejmującą wartości wynikające z partycypacji obywateli w procesie administrowania państwem i w tworzeniu regulacji, demokratyzacji mediów społecznościowych i ochrony praw podstawowych. Pierwszy z artykułów autorstwa Piotra Ruczkowskiego traktuje o cyfryzacji administracji jako instrumencie realizacji koncepcji administracji włączającej (inkluzywnej), która zakłada m.in.: udział obywateli w procesach zarządzania państwem, budowanie społeczeństwa obywatelskiego, możliwie najszerszą współpracę obywateli z organami władzy publicznej oraz kształtowanie administracji będącej wsparciem dla obywatela w zaspokajaniu jego potrzeb. Kwestiom partycypacji w procesach rządzenia poświęcony jest również kolejny rozdział autorstwa Renaty Śliwy. Dotyczy on udziału obywateli jako interesariuszy w kształtowaniu regulacji. Udział ten został obecnie wzmocniony dzięki cyfryzacji komunikacji jednostek z państwem/administracją publiczną. W opracowaniu podkreśla się, że zaangażowanie interesariuszy w procesy powstawania przepisów jest podstawą przejrzystości i rozliczalności działań rządzących, zwłaszcza w kwestii tworzenia środowiska biznesowego. Następny artykuł, którego autorem jest Ondrej Mital', do-

tyczy polityki publicznej w zakresie demokratyzacji mediów społecznościowych, m.in. dzięki wykorzystaniu tworzonego za ich pośrednictwem potencjału komunikacyjno-informacyjnego. W monografii zasygnalizowano także korzyści i zagrożenia, jakie wynikają dla administracji publicznej z wykorzystywania sztucznej inteligencji (SI). W swoim artykule na ten temat Jakub Kozłowski wskazuje nieodzowność regulacji SI oraz ochrony praw podstawowych w tym obszarze i analizuje proponowany przez Komisję Europejską *Akt w sprawie sztucznej inteligencji*³. Prawa podstawowe są także przedmiotem rozważań w artykule Tomasza Podleśnego. Analizuje on uprawnienia obywateli do uzyskiwania dostępu do informacji publicznej.

Następną część monografii zatytułowaną *Obywatel w centrum cyfryzacji polskiej administracji publicznej* otwiera artykuł Marty Grabowskiej dotyczący jednolitego portalu e-Government dla obywatela w Polsce. Autorka zwraca uwagę na konieczność nie tylko dokończenia podjętych już prac mających na celu budowę bazy gov.pl/bip oraz bazy cyfrowych usług publicznych, ale także uzupełnienia tych modułów trzecim – portalem stanowiącym wspólną bramę dostępu do administracji dla obywatela. Natomiast artykuł Agnieszki Ziółkowskiej poświęcony jest analizie wrażliwości społecznej władzy publicznej w odniesieniu do dostępności cyfrowej administracji publicznej w Polsce. Sformułowano w nim postulaty wzywające władze do umocnienia pionu koordynacji i monitoringu procesów cyfryzacji w administracji publicznej, efektywniejszego włączania obywateli w wykorzystywanie możliwości cyfrowych administracji publicznej przez podnoszenie kompetencji cyfrowych i rozbudowę infrastruktury na obszarach wykluczonych. O kolejnym wyzwaniu dla polskiej e-administracji możemy przeczytać w artykule Marcina Adamczyka. Autor stawia pytanie o bezpieczeństwo danych użytkowników i osób korzystających z nowych usług oraz wskazuje na problemy związane z realizacją zadań inspektorów ochrony danych osobowych przy wdrażaniu e-administracji w jednostkach samorządu terytorialnego. Artykuł Moniki Kawczyńskiej dotyczy z kolei usług telemedycznych. Zyskały one na znaczeniu w okresie pandemii COVID-19. Wymusiło to dostosowania legislacyjne związane ze standardami organizacyjnymi, technicznymi, odpowiedzialnością cywilną i karną, zapewnieniem bezpieczeństwa pacjentów oraz ochroną ich danych osobowych.

Kolejna część monografii zatytułowana *Zorientowana na obywateli cyfrowa administracja z perspektywy prawa Unii Europejskiej* dotyczy digitalizacji sektora publicznego, która wynika z europeizacji prawa krajowego. Inga Kawka w swoim artykule podkreśla

³ Komisja Europejska, *Wniosek. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające zharmonizowane przepisy dotyczące sztucznej inteligencji (Akt w sprawie sztucznej inteligencji) i zmieniające niektóre akty ustawodawcze Unii*, Bruksela, 21.04.2021 r., COM(2021) 206 final.

brak jednoznacznej podstawy prawnej przyznającej UE kompetencję do działań na rzecz cyfryzacji administracji publicznej w państwach członkowskich i zaznacza, że utrudnia to stworzenie całościowych i spójnych ram prawnych uwzględniających prawa obywateli w środowisku cyfrowej administracji. W kolejnym opracowaniu Alessio Bartolacelli, w kontekście ustalania wspólnych standardów unijnych, rozważa problematykę zakładania przedsiębiorstw w UE (art. 10 dyrektywy UE 2017/1132) i wskazuje w tym obszarze na ujawnianie się procesu spontanicznej harmonizacji. Natomiast kwestią formalizacji i cyfryzacji procedur wdrożeniowych polityki rozwoju zajmują się Jacek Jaśkiewicz i Tomasz Grzybowski. Autorzy odnoszą się do teoretycznego i doktrynalnego ujęcia formalizmu oraz zastanawiają się nad problemami związanymi z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych w postępowaniach dotyczących wdrażania instrumentów finansowych i rozdziału funduszy unijnych. Kolejny artykuł autorstwa Aleksandry Sołtyśińskiej dotyczy elektronizacji wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych. Autorka wymienia zalety rozwiązań cyfrowych i podkreśla konieczność uwzględnienia w procesie ich przyjmowania standardów sprawiedliwego procesu, a szczególnie prawa do obrony.

Część monografii zatytułowaną *Cyfryzacja administracji publicznej z korzyścią dla obywateli w krajach partnerskich UE* rozpoczyna artykuł Miomiry Kostić. W kontekście bezprecedensowych przemian cyfrowych w zakresie obsługi administracyjnej obywateli, autorka podkreśla istotę umiejętności czytania i pisania oraz związane z analfabetyzmem bariery utrudniające wykorzystanie potencjału tkwiącego w e-administracji. Dwa kolejne artykuły poświęcone są cyfryzacji ukraińskiej administracji. Anna Rudnieva i Yuliia Malovana stawiają tezę, że najnowsze technologie wprowadzane na Ukrainie wraz z rozwojem e-administracji sprawiają, że świadczenie usług publicznych jest wygodniejsze i bardziej zorientowane na obywatela, co znacząco wpływa na proces postrzegania państwa przez jego ludność, stymuluje rozwój demokracji informacyjnej i stwarza przesłanki do poprawy wizerunku Ukrainy na arenie międzynarodowej. Bardzo interesujący obraz możliwości płynących z elektronizacji funkcjonowania administracji publicznej wyłania się z artykułu Julii Volkovej na temat cyfryzacji ukraińskiej administracji. Zawarte w nim rozważania dotyczą zunifikowanego internetowego portalu usług publicznych „Diia”, stwarzającego możliwości komunikacji z instytucjami publicznymi, w tym z sądami.

Przekazujemy wszystkim współautorom niniejszej książki i uczestnikom konferencji wyrazy podziękowania za poświęcony czas i wkład w rozważania dotyczące centralnego miejsca obywateli w rozwoju e-administracji w Polsce i w Europie. Treści prezentowane w publikacji, jaką oddajemy w ręce Czytelników, powinny być przydatne szczególnie osobom zajmującym się administracją, prawem administracyjnym i euro-

pejskim w wymiarze badawczym i praktycznym – naukowcom, sędziom, adwokatom, radcom prawnym, studentom prawa, administracji i ekonomii.

Żywimy nadzieję, że zaprezentowane podejście interdyscyplinarne do problematyki e-administracji nie tylko wyeksponuje wiele wątków, ale także otworzy dalsze pola badawcze w tym obszarze.

Sławomir Dudzik

Inga Karwka

Renata Śliwa

CZĘŚĆ I

**PRAWA PODSTAWOWE OBYWATELI I WARTOŚCI
UNII EUROPEJSKIEJ A ROZWÓJ E-ADMINISTRACJI**

PART I

**FUNDAMENTAL RIGHTS OF CITIZENS AND VALUES
OF THE EUROPEAN UNION IN RELATION
TO THE DEVELOPMENT OF E-GOVERNMENT**

PIOTR RUCZKOWSKI¹

AKSJOLOGIA E-ADMINISTRACJI – W KIERUNKU ADMINISTRACJI INKLUZYWNEJ

ABSTRAKT: Celem niniejszego opracowania jest rekonstrukcja warstwy aksjologicznej e-administracji i prawa, które reguluje problematykę informatyzacji działalności podmiotów wykonujących zadania publiczne, przy czym w kontekście realizowania założeń administracji inkluzywnej.

Prawo jest relewantne aksjologicznie; odwołuje się do wartości i poprzez pryzmat wartości powinno być tworzone, interpretowane i oceniane. Dotyczy to także przepisów i innych dokumentów regulujących tzw. e-administrację. Prawo to odwołuje się do takich kategorii, jak np.: bezpieczeństwo systemów informatycznych administracji, bezpieczeństwo zgromadzonych danych, ochrona infrastruktury krytycznej, efektywność, sprawność i ekonomiczność działania administracji, ułatwiony dostęp do usług publicznych, poprawa jakości świadczeń administracji, interes publiczny, dobro wspólne. Celem komunikacji elektronicznej jest ułatwienie załatwiania spraw urzędowych.

Cyfryzacja administracji stanowi jeden z instrumentów realizacji koncepcji administracji włączającej, czyli administracji inkluzywnej. Korzystanie ze środków komunikacji elektronicznej ułatwia, a niekiedy w ogóle umożliwia, partycypację obywateli w procesie administrowania państwem.

SŁOWA KLUCZOWE: aksjologia e-administracji, e-administracja, cyfryzacja administracji, środki komunikacji elektronicznej w administracji, inkluzywna administracja

¹ Dr hab. Piotr Ruczkowski, prof. UJK, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Zakład Prawa Administracyjnego i Nauk o Administracji, <https://orcid.org/0000-0003-4344-9417>.

AXIOLOGY OF E-GOVERNMENT – TOWARDS AN INCLUSIVE ADMINISTRATION

ABSTRACT: The aim of this study is to reconstruct an axiological layer of e-administration and law governing the computerisation of entities performing public tasks within the context of implementing the assumptions of inclusive administration.

The axiological dimension of law is important; law refers to values and it should be created, interpreted and evaluated in the light of these values. The above also applies to legal provisions and other documents regulating so-called e-administration. This law refers to such categories as IT system security, data collection security, critical infrastructure protection, efficiency and cost-effectiveness of the public administration's operations, easier access to public services, public service quality improvement, public interest and common welfare. The purpose of electronic communication is to facilitate the handling of official matters.

The digitisation of public administration is one of the tools that can be used to implement the concept of inclusive administration. The use of electronic means of communication facilitates, and sometimes even enables, the citizens' participation in the process of administering the state.

KEYWORDS: axiology of e-administration, e-administration, digitisation of public administration, electronic means of communication in public administration, inclusive administration

1. Uwagi wprowadzające

Nie ulega wątpliwości, że mamy cały czas do czynienia z poszerzającym się wykorzystywaniem środków komunikacji elektronicznej w kontaktach obywatela z organami władzy publicznej (obywatel–urząd; urząd–obywatel), a także w obrębie samej administracji (urząd–urząd), co stanowi element procesu informatyzacji państwa i realizacji strategii rozwoju społeczeństwa informacyjnego². Wykorzystywanie technologii informatycznych w procesie administrowania państwem powoduje, że mamy do czynienia ze swoistą transformacją administracji w tzw. e-administrację³.

² P. Ruczkowski, *Elektroniczny tytuł wykonawczy w postępowaniu egzekucyjnym w administracji*, [w:] *E-administracja. Skuteczna, odpowiedzialna i otwarta administracja publiczna w Unii Europejskiej*, S. Dudzik, I. Kawka, R. Śliwa (red.), Kraków 2022, s. 255; P. Ruczkowski, *Norwe zasady komunikacji elektronicznej w postępowaniu sądowoadministracyjnym*, „Rocznik Administracji Publicznej” 2016, nr 2, s. 149; zob. także P. Ruczkowski, *Komunikacja elektroniczna w polskim i niemieckim postępowaniu administracyjnym w ujęciu komparatystycznym*, [w:] *Zastosowanie idei public governance w prawie administracyjnym*, I. Niżnik-Dobosz (red.), Warszawa 2014, s. 290-307.

³ K. Ziółkowska, *Transformacja administracji w e-administrację*, [w:] *Postępowanie administracyjne i sądowoadministracyjne*, M. Wierzbowski (red.), Warszawa 2020, s. 576 i n., *Podręczniki Prawnicze*.

Jak trafnie zauważa Tomasz Musialik, „w dobie szeroko rozwiniętego społeczeństwa obywatelskiego jako jeden z najważniejszych aspektów nowoczesnego funkcjonowania w świecie wyróżnia się wykorzystanie współczesnych technik komunikacji. Upatruje się w nich przyszłych efektów głównie ze względu na oszczędność działań, szybkość, sprawność oraz brak ograniczeń w dostępie”⁴.

Proces transformacji cyfrowej znacznie przyspieszył w związku z epidemią (pandemią) wywołaną wirusem SARS-CoV-2, która wywarła wpływ na różne aspekty życia społecznego, w tym na kontakty administracji z obywatelami i obywateli z organami władzy publicznej. Pandemia skutkowała ogłoszeniem stanu zagrożenia epidemicznego, a później stanu epidemii, oraz wieloma szczegółowymi regulacjami prawnymi, w tym odnoszącymi się do środków komunikacji elektronicznej. Wprowadzono ograniczenia w bezpośrednich kontaktach międzyludzkich, natomiast urzędy, szkoły i inne instytucje przeszły w tryb pracy zdalnej.

Obecnie polscy obywatele mogą korzystać z wielu usług publicznych dostępnych na różnych platformach i portalach rządowych oraz samorządowych. Są to m.in. Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej (ePUAP); Platforma Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUE ZUS); portal obywatel.gov.pl; portal biznes.gov.pl; Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej (CEIDG) – ceidg.gov.pl; finanse.mf.gov.pl; emp@tia; system Elektronicznych Ksiąg Wieczystych – ekw.ms.gov.pl; Zintegrowany Informator Pacjenta – zip.nfz.gov.pl. Według zapowiedzi rządu planowane jest utworzenie Portalu Rzeczypospolitej Polskiej (Portal RP) – gov.pl, który docelowo będzie stanowił bramę do wszystkich informacji i e-usług publicznych. Zintegruje witryny internetowe ministerstw, urzędów centralnych i urzędów wojewódzkich oraz ułatwi dostęp do usług cyfrowych, które państwo oferuje obywatelom⁵.

Celem niniejszego opracowania jest rekonstrukcja warstwy aksjologicznej e-administracji i prawa, które reguluje problematykę informatyzacji działalności podmiotów wykonujących zadania publiczne, przy czym w kontekście realizowania założeń administracji inkluzywnej (włączającej). Ponadto zwrócenie uwagi na system wartości, które stanowią podstawę budowania cyfrowej administracji, jej efektywności, skuteczności, bezpieczeństwa, a co za tym idzie, pozwalają na eliminowanie zagrożeń, jakie wiążą się z wykorzystywaniem nowych technologii w procesie administrowania państwem.

⁴ T. Musialik, *E-administracja w Unii Europejskiej*, „Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej” 2012, z. 63a, s. 7, *Organizacja i Zarządzanie*, https://yadda.icm.edu.pl/baztech/element/bwmeta1.element.baztech-1bdf59f2-6545-4747-9d8a-f63bc91d0754/c/Musialik_ZNPSL_Org._Zarz._63a_2012.pdf (20.04.2022).

⁵ <https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/e-uslugi> (20.04.2022).

Monografia powstała jako druga w serii dotyczącej e-administracji — *Krakow Jean Monnet Research Papers* — w ramach realizowanego przez Katedrę Prawa Europejskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego projektu Jean Monnet Module pt. „E-administracja — europejskie wyzwania dla administracji publicznej w państwach członkowskich UE i krajach partnerskich/eGovEU+”.

Książka przedstawia analizę wdrożenia i funkcjonowania e-administracji w Polsce i w Europie ze szczególnym uwzględnieniem wpływu technologii informacyjno-komunikacyjnych na działalność administracji publicznej na rzecz obywateli. Monografia ukazuje również zagrożenia związane z transformacją cyfrową administracji oraz konieczność uwzględnienia centralnego miejsca człowieka w tym procesie.

Monografia adresowana jest do badaczy zajmujących się administracją, prawem administracyjnym i europejskim oraz do praktyków. Mamy nadzieję, że publikacja poszerzy wiedzę na temat cyfryzacji administracji oraz zachęci do dalszych studiów w tej dziedzinie.

The monograph was developed as the second in a series on e-government — *Krakow Jean Monnet Research Papers* — as part of the Jean Monnet Module project, implemented by the Chair of European Law of the Jagiellonian University entitled “E-government — European challenges for public administration in EU Member States and partner countries/eGovEU+.”

The book presents an analysis of the implementation and functioning of e-government in Poland and Europe, with particular emphasis on the impact of information and communication technologies on the activities of public administration done for the benefit of citizens. The monograph also shows the threats related to the digital transformation of administration and the need to acknowledge the central place of a human in this process.

The monograph addresses researchers dealing with administration, administrative and European law, and practitioners. We hope the publication will broaden the knowledge about the digitization of administration and will encourage further studies in this field.

<https://akademicka.pl>

ISBN 978-83-8138-889-4

